

GEMEENTE
Schagen

Document	Archeologische Quicksan	
Plangebied	Bestemmingsplan Burgerfarm, Middenweg 56, Dirkshorn, gemeente Schagen	
Adviesnummer	17059	
Opsteller	drs. C.M. Soonius (regio-archeoloog)	
Datum	31-03-2017	

Advies	Vrijgeven	
	Monitoren uitgraven visvijvers	(kosteloos)
Vervolgtraject	Geen	

Archeologische Quicksan

1. Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Op verzoek van de gemeente Schagen (Jos Kaandorp) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot het bestemmingsplan Burgerfarm aan de Middenweg 56 in Dirkshorn, gemeente Schagen¹. Het plangebied heeft een omvang van 5 ha.

Het bestemmingsplan betreft een wijziging van agrarische doeleinden naar een uitbreiding van verblijfsrecreatie met het aanleggen van drie visvijvers en het maken van een dagopvang voor ouderen in bestaande oude bedrijfsbebouwing.

Het noordelijke deel is in gebruik als camping. Tevens bevinden zich hier schuren en een woning. Het zuidelijke deel is in gebruik als grasland.

De grootste bodemroering zal optreden bij het graven van de visvijvers op het zuidoostelijke deel van het perceel (zie bijlage 1).

2. Bestemmingsplan en Beleidskaart archeologie

In 2012 is het bestemmingsplan Landelijk gebied vastgesteld (18-12-2012). Hierin is de beleidskaart archeologie opgenomen. Voor het grootste deel van het plangebied geldt een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 5, voor een klein deel Waarde-Archeologie 1 (afb. 2). Dit betreffen volgens de beleidskaart archeologie drie terpen.

In de toelichting van de beleidskaart cultuurhistorie² staat geen specifieke informatie over deze terpen aangegeven.

¹ Adviesbureau Mariëtte van den Berg, 2017

² Nyst, van Rooijen & van der Veen 2011

Afbeelding 1. Ligging plangebied

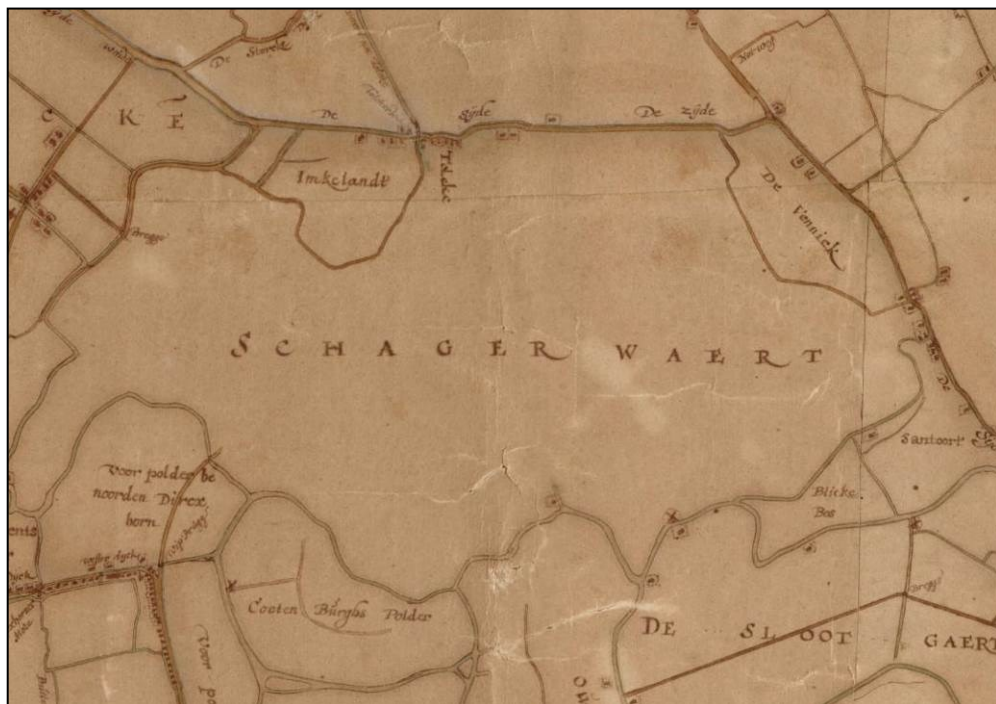

Afbeelding 2. Ligging plangebied op de beleidskaart archeologie.

3. Cultuurhistorische achtergrond

Het plangebied ligt in de Schagerwaard, een droogmakerij uit 1630 van historisch-geografische waarde. De Middenweg is een weg van hoge historisch-geografische waarden. De naastgelegen Schagersloot vormt eveneens een structurerend onderdeel van de rationele verkaveling van de Schagerwaard.

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Dou uit 1651 is nog geen inrichting van de droogmakerij zichtbaar (afb.3).

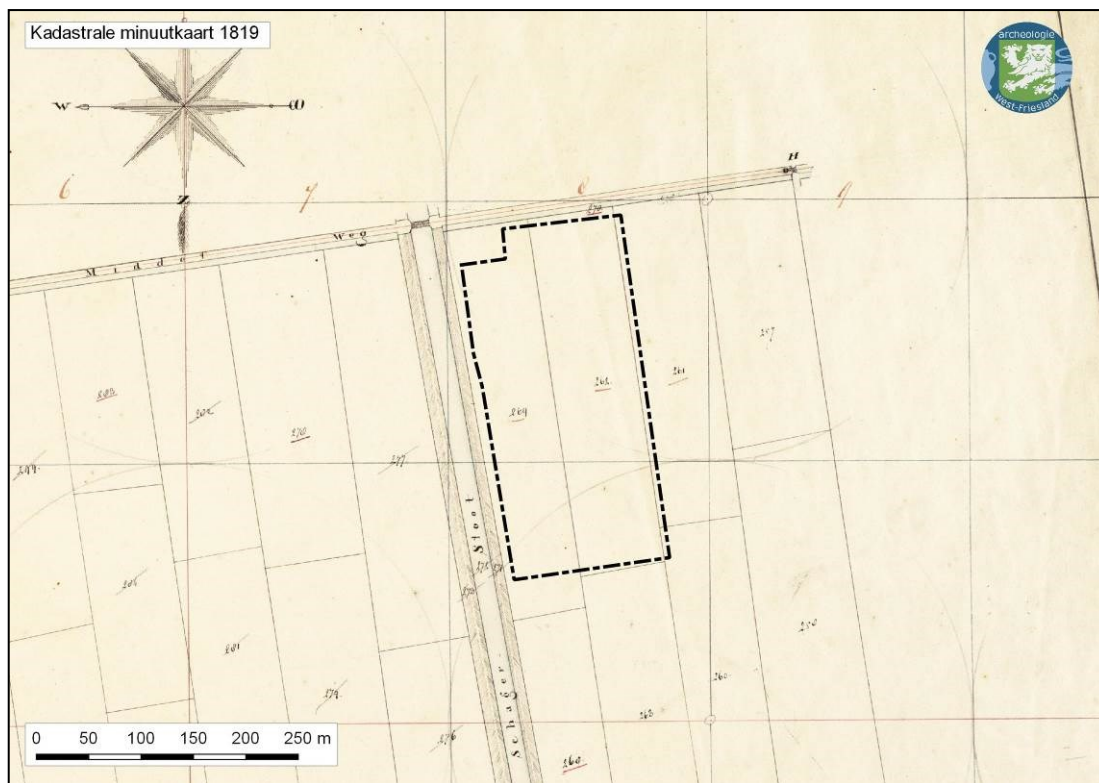
Afbeelding 3. De Schagerwaard op de kaart van Dou uit 1651. De verkaveling is nog niet ingetekend.

Afbeelding 4. Globale ligging plangebied op kaart van Dou uit 1682.

Op de kaart van Dou uit 1682 is de Middenweg en de Schager sloot zichtbaar (afb. 4). Ten noorden van de Middenweg is bebouwing zichtbaar. Mogelijk zijn dit de veronderstelde terpen van de beleidskaart archeologie.

Ter plaatse van het plangebied lijkt geen bewoning aanwezig. Op de kadastrale minuut uit 1819 is eveneens geen bebouwing zichtbaar.

Afbeelding 5. Ligging plangebied op kadastrale minuut uit 1819.

4. Archeologische en geologische bronnen

In Archis staat een onderzoek geregistreerd aan de Middenweg 45 in Dirksborn. Dit betrof een bureau- en inventariserend veldonderzoek ter plaatse van een te bouwen melkveestal³.

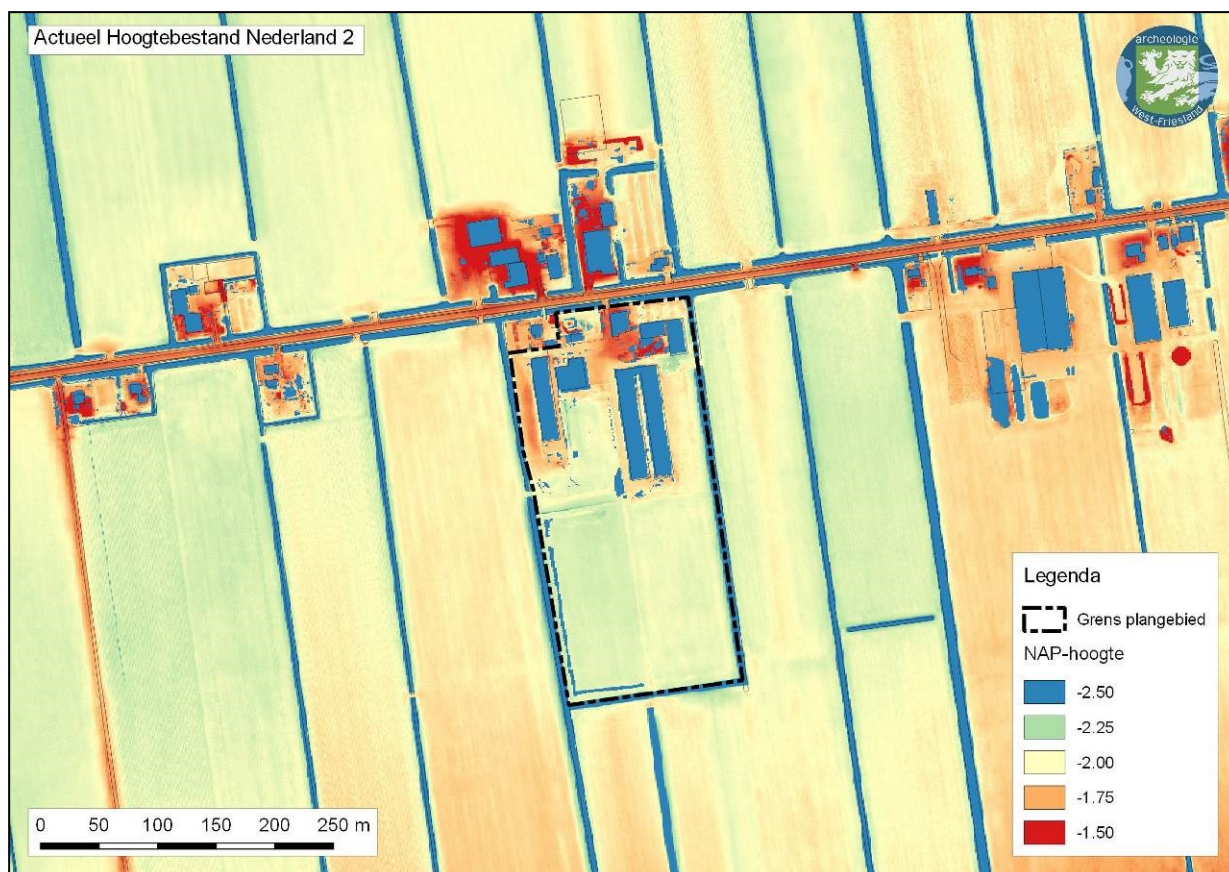
Aangezien ook hier een middeleeuwse terp verondersteld werd zijn 10 boringen gezet. Tevens is een oppervlaktekartering uitgevoerd op een deel van het plangebied waar geen vegetatie aanwezig is. Hierbij zijn alleen moderne resten aangetroffen. Uit de resultaten van het booronderzoek bleek dat de natuurlijke ondergrond in het plangebied uit onverstoorte wadafzettingen die zijn afgezet in een milieu dat nooit geschikt is geweest voor bewoning. De bovengrond bestond uit een bouwvoor van 40 cm, waar geen archeologische indicatoren in aanwezig waren. Op basis van dit onderzoek geldt een lage archeologische verwachting voor sporen vanaf het Neolithicum. Dit komt ook overeen met de vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek (= 1 ha). In de directe omgeving (ca. 750 m) zijn geen vondsten geregistreerd in Archis.

Navraag bij de eerste auteur van de Nota Cultuurhistorie heeft (nog) geen nadere informatie opgeleverd over de vermeende terp in het oostelijke deel van het plangebied.

³ Exaltus 2013.

Het Actueel Hoogtebestand Nederland (afd. 6) laat ten noorden van de Middenweg de percelen waar vanaf de 17de eeuw bewoning aanwezig is als terpachtige verhogingen zien. Op de geomorfologische kaart (schaal 1:50.000) bestaat het plangebied uit een vlakte met getij-afzettingen.

Op basis van het raadplegen van historisch kaartmateriaal, Achis, het AHN en de geomorfologische kaart is geen aanleiding om ter hoogte van het plangebied een middeleeuwse terp te vermoeden. De zeer hoge verwachting kan naar beneden worden bijgesteld.

Afbeelding 6. Ligging plangebied op het Actueel Hoogtebestand Nederland

5. Conclusie en advies

De totale omvang van het bestemmingsplangebied is ca. 5 ha. De geplande bodemingrepen (de visvijvers) zijn echter veel kleiner. Op basis van de lage archeologische verwachting in combinatie met de geringe bodemingrepen is nader archeologisch onderzoek in het kader van de archeologische monumentenzorg niet noodzakelijk.

Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie. De dubbelbestemming Waarde-Archeologie 1 kan komen te vervallen.

De voorgenomen ingreep is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Ten behoeve van het doen van waarnemingen dient wel in de omgevingsvergunning te worden opgenomen dat de

Archeologische Werkgroep Schagen en/of Archeologie West-Friesland toekomstige graafwerkzaamheden wil monitoren.

Voor het monitoren van de graafwerkzaamheden worden geen kosten in rekening gebracht en dit zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Erfgoedwet, § 5.4, artikel 5.10) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot van Bodemvondsten te Castricum.

6. Bronnen

AHN2 (www.ahn.nl)

Archis 3.0

Adviesbureau Mariëtte van de Berg, 2017. Bestemmingsplan Burgerfarm Middenweg 56 Dirkshorn, gemeente Schagen. Toelichting (13 maart 2017).

Bügel Hajema, 2012. Bestemmingsplan Landelijk gebied Harenkarspel. (vastgesteld 18-12-2012) NL.IMRO.0395.BPLGH2009-VA01 (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Exaltus, R., 2013. Dirkshorn, Middenweg, gemeente Schagen (NH.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2013-03/05Z. De Steekproef bv, Zuidhorn.

Kadastrale Minuutplan 1819, Gemeente Haringcarspel, sectie C, genaamd Schagerwaard, derde blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Nyst, C.L., E.J. van Rooijen & J.M. van der Veen, 2011. *Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Harenkarspel*, Stichting Cultuurcompagnie Noord-Holland, Alkmaar.

Westfries Archief

7. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

27-03-2019

Bijlage 1: Inrichtingsplan Camping en zorgboerderij Burgerfarm.

